

Pelkosenniemen kunnan työaikapankki

Kunnanhallitus 13.06.2024 § 234

126/01.00.00/2024

Päätösesitys

Kunnanhallitus päättää, että

- 1) työaikapankki otetaan käyttöön Pelkosenniemen kunnassa
- 2) työaikapankin perustana on KVTES
- 3) työaikapankista laaditaan kirjallinen sopimus työnantajan ja työntekijäjärjestöjen kanssa esittelytekstin mukaisilla ehdoilla
- 4) olemassa olevat saldot siirtyvät työaikapankkiin korottamattomina
- 5) työaikapankin enimmäissaldot ovat -8 tuntia ja +40 tuntia
- 6) todeta, että esimiehen tulee valvoa työaikapankin käyttöä työaikalain edellyttämällä tavalla

Päätös

Päätösesitys hyväksyttiin.

Käsittely

Perustelut

Pelkosenniemen kunnan yhteistoimintaryhmä (YT-ryhmä) on kokouksessaan 28.05.2024 § 25 käsitellyt Pelkosenniemen kunnassa käyttöön otettavaa työaikapankkia.

Työaikapankilla tarkoitetaan mahdollisuutta säästää ja yhdistää toisiinsa työaikaa, ansaittuja vapaita tai vapaa-ajaksi muutettuja rahamääräisiä etuuksia. Uuden työaikalain (872/2019) voimaantulon 1.1.2020 myötä työaikapankki on voitu ottaa käyttöön kaikilla aloilla. Työpaikalla voidaan valita, käytetäänkö työaikalain vai työehtosopimuksen mukaista työaikapankkia.

Työnantaja ja luottamusmies, luottamusvaltuutettu, muu työntekijöiden edustaja, henkilöstö tai henkilöstöryhmä saavat yhdessä sopia kirjallisesti työaikapankin käyttöönotosta. Edustajan tekemä sopimus sitoo niitä työntekijöitä, joita edustaja edustaa. Työntekijä voi kuitenkin olla säästämättä työaikaa työaikapankkiin.

Työaikapankin käyttöönottoa koskevassa sopimuksessa sovitaan ainakin:

- Siitä, mitä erää työaikapankkiin voidaan siirtää. Näitä voivat olla esimerkiksi lisä-, yli-, ilt- ja yötyölisät tai lomarahat. Työaikapankkiin ei kuitenkaan saa siirtää säännölliseltä työajalta maksettavaa palkkaa (pois lukien liukuvan työajan saldotunnit), kulukorvauksia tai korvausluonteisia saatavia eikä rahamääräistä etuutta sen jälkeen, kun se on erääntynyt maksettavaksi.
- Säästämisrajoista.
- Työaikapankin lakkaamisesta ja lakkaamishetkellä työaikapankissa olevien erien korvaamisesta. Jos osapuolet eivät ole sopineet työaikapankin purkumenettelystä, työaikapankkiin säästetty aika on annettava palkallisena vapaana tai korvattava rahana työntekijän purkamisajankohdan säännöllisen työajan kokonaispalkan perusteella.
- Vapaan käyttämisen periaatteista ja menettelytavoista, joilla työaikapankkiin säästettyä aikaa pidetään vapaana. Voidaan sopia esimerkiksi siitä, että vapaat käytetään kesäloman yhteydessä tai muuna työnantajan toiminnan kannalta kiireettömänä aikana.
- Työaikapankkiin mahdolliset säästettävät erät

Työntekijän kutakin kertaa varten tai määrätyksi lyhyehköksi määräajaksi antamalla suostumuksella työaikapankkiin voidaan siirtää:

- Lisä- ja ylityötunteja
- Liukuvaan työaikajärjestelmään kertyneitä työtunteja enintään 60 tuntia neljän kuukauden seurantajakson aikana
- Työaikapankin enimmäismäärä
  - Työaikapankkiin säästettävä työaikakertymä ei saa kalenterivuoden aikana kasvaa yli 180 tunnilla. Vertailu on tehtävä edellisen kalenterivuoden lopun saldotilanteeseen.
  - Työaikapankissa voi olla kaikkiaan säästettynä enintään työntekijän kuuden kuukauden säännöllistä työaikaa vastaava määrä.
- Vapaan pitäminen
  - Työntekijällä on aina halutessaan oikeus saada työaikapankkiin kertynyttä vapaata vähintään kaksi viikkoa vuodessa. Mikäli työaikapankkiin on säästetty vapaata yli 10 viikkoa, työntekijällä on halutessaan oikeus saada vapaata vähintään yksi viidesosa työaikapankin kertymästä.
  - Työnantajan on työntekijän vaatimuksesta annettava vapaa seuraavan kuuden kuukauden aikana. Jos työnantaja määrää vapaan ajankohdan, työntekijällä on vapaan pitämisen sijasta oikeus vaatia korvauksen suorittamista rahassa.
- Sairastuminen pankkivapaan aikana
  - Työaikalaisissa ei ole säännöksiä siitä, mitä tapahtuu työntekijän sairastuessa ennen pankkivapaan alkamista tai sen aikana. Sen vuoksi sopimuksessa kannattaa ehdottomasti sopia, että työaikapankkivapaa siirretään myöhempään ajankohtaan, jos työntekijä sairastuu. Muutoin pankkivapaa kuluu myös sairausloman aikana.

Työaikapankki vaatii reaaliaikaisen tuntikirjanpidon, jotta tiedetään, paljonko voidaan pitää vapaana, maksaa rahana, tai paljonko joudutaan tekemään työtä, jotta vaadittava työaika täyttyy. Nepton työajanseurannan myötä työaikapankin käyttö mahdollistuu.

Työaikapankki on työntekijälle vapaaehtoinen ja käyttö perustuu työntekijän allekirjoittamaan sopimukseen. Työntekijä voi halutessaan irtisanoa sopimuksen työaikapankista, jolloin pankin saldo maksetaan hänelle korottamattomana tuntipalkkana.

Työntekijöitä edustavat liittojen edustajat korostivat, että sopimus ei saa mahdollistaa työnantajaa käyttämään sitä työnantajan tarvitsemaan työajan lyhentämiseen. Esimerkkinä päivähoito, jossa lapsia poissa ja hoitaja tarve vähempi niin työnantaja ei saa pakottaa työntekijää käyttämään saldotunteja.

YT-ryhmä päätti esittää kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus päättää, että

- 1) työaikapankki otetaan käyttöön Pelkosenniemen kunnassa
- 2) työaikapankin perustana on KVTES
- 3) työaikapankista laaditaan kirjallinen sopimus työnantajan ja työntekijäjärjestöjen kanssa esittelytekstin mukaisilla ehdoilla
- 4) olemassa olevat saldot siirtyvät työaikapankkiin korottamattomina
- 5) työaikapankin enimmäissaldot ovat -8 tuntia ja +40 tuntia
- 6) esimies valvoo työntekijän työaikapankin käyttöä

Työaikalain (2019/872) § 32 mukaan työnantajan on kirjattava tehdyt työtunnit ja niistä suoritettavat korvaukset työntekijöittäin. Kirjanpitoon on merkittävä joko säännöllisen työajan työtunnit, lisä-, yli-, hätä- ja sunnuntaityötunnit sekä niistä suoritettavat korvaukset tai kaikki tehdyt työtunnit sekä erikseen yli-, hätä- ja sunnuntaityötunnit ja niistä suoritettavat korotusosat. Jos työntekijän kanssa on tehty työaikalain 38 §:ssä tarkoitettu sopimus, on työaikakirjanpitoon merkittävä arvioitu lisä-, yli- ja sunnuntaityön määrä kuukaudessa. Työnantajan on säilytettävä työaikakirjanpito 40 ja 41 §:ssä säädetyn kanneajan päättymiseen asti.

Noudatettaessa joustotyöaika työntekijän on palkanmaksukausittain toimitettava työnantajalle luettelo säännöllisen työaikana tekemistään tunneista siten, että siitä ilmenevät viikoittainen työaika ja viikkolepo. Työnantaja on 1 momentissa säädetystä poiketen velvollinen kirjaamaan vain nämä työntekijän ilmoittamat tiedot työaikakirjanpitoon.

Jos työnantaja ja työntekijä ovat sopineet työaikalain 14 §:ssä tarkoitetun työaikapankin käytöstä, työnantajan on pidettävä kirjaa työntekijän työaikapankkiin säästämistä eristä sekä työaikapankkiin siirrettyjen erien pitämisestä vapaana.

Työntekijällä on pyynnöstään oikeus saada kirjallinen selvitys työvuoroluetteloiden ja työaikakirjanpidon häntä koskevista merkinnöistä. Työnantajan on pyydettäessä toimitettava työsuojeluviranomaiselle ja työntekijää edustavalle luottamusmiehelle, luottamusvaltuutetulle tai muulle edustajalle jäljennös työaikakirjanpidosta, 11, 13 ja 36 §:n nojalla tehdyistä sopimuksista, 29 §:ssä tarkoitetusta työajan tasoittumissuunnitelmasta ja 30 §:ssä tarkoitetusta työvuoroluettelosta.

Valmistelija	Hyvinvointijohtaja Sirpa Koskenlaine, puh. 0400 222 191
Esittelijä	Kunnanjohtaja Päivi Vauhkonen
Tiedoksi	Henkilöstö Monetra/Palkat
Muutoksenhaku	Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.